

MAGYAR MŰSA.

Költ Bétsben 6. Júniusban 1787.

Pofony. 28. Máj. A' nevedékeny Papi Műhelyből.

GYÁSZOS VÉGEZETEK,

*mellyekkel sirattatik T. T. Kis Gergely Halála,
's T. T. Gyöngyösi súlyos nyavalyája.*

Háromszor három Hélikon' szüzei
 Jupiter elméje' ép szüleményei
 Siesetek hozzám, Gyászba öltözzetek;
 Szívem' keservében most részesüljeteK.
 Szemeteknek foljon forró könyv-özöne,
 Hogy így tsilapodjon fájdalmim' tengere.
 Te pedig bölts Fébe tedd-le kofzorúdat.
 Komor, és bús Dalra ingereld lántomat;
 Hogy ki-fejezhessem üldözö forfunknak
 Mérges fulánkjait szörnyű fájdalmunknak.
 Oh hajt borzasztó hír! szót nem ejthet nyelvem —
 Zápor szemeimet, Bú el-ülvén leikem' —
 Oh bokros Bú, Bánat! — bal esetnek szörnye!
 Mellytől vérzik minden Hazafi hív szíve.
 Jaj! tehát a' Magyar Pindus *) Ragyogványa
 Nem lobog-e többször? Osinknek virágja
Gyász-

*) T. Kis Gergely, ki meg-halálozott, Erdélyben Szent-Udvarhelyi Profeffor.

Gyász-padra hulott-é? tehát mord halálnak
 'Zákmányává lettél öröme Hazánknek?
 Egeknek Bértzin nem fog-é nap derülni,
 Mellybe vizsgál térsél? Oh kezdjen mérülni
 Magyar Nymfám! Könyvek' árjába bús szemed,
 Sirafsad özvegy, és gyámoltalan ügyed'.
 Gyászolja ki ki te' siralmas forfodat,
 Minden keseregje gyászos napjaidat.
 De — óh értzes Egek! Keményítsd-meg szíved' —
 Kettőztetik a' Búd' — áradjon könnyvéfed.
 A' kegyetlen Halál már Iját fel-vonta,
 Hogy mérges nyílával le-verje halomba
 Más *) Tsillagzatod-is. Pindusi fergei
 Légyetek gyámolunk' hathatós Védjei!
 Dítsó Borostyánja mély sírba ne huljon,
 Hanem örömünkre szüntelen ragyogjon.
 Te kék Duna, 's Tifza dagadott vízeddel
 Keseregd ügyünket bús köny-tengereddél.
 Te könyvező Hajnal harmatod' gyöngyeit
 Hintsed velem gyötrött szívednek könyveit.
 Ti zúgó patakok habozó Tsörgéstek
 Gyászos panaszimmal most elegyítsétek.
 Ti szomorú fenyvek mély sohajtásinkra
 Feleljetek zengvén szörnyű kinainkra.
 De — heves Verejték önti Homlókomat,
 Halavány Ijedtség fagylalja ajkomat.
 Jaj — szemembe tűnik szaladó árnyéka —
 Halotti Tziprus közt repül rajzolatrya!
 De — mért illy félelmes, 's bús Ijedtségekkel
 Tufakodól lelkem tsaló képzésekkel?
 Engesztelhetetlen Halál' áldozattya
 Setét sírjából nem botsátatik vizsgál.

Nyu.

*) T. T. Gyón yöb. ki nagy nyavalyában fekszik.

Nyugodjon hát Hamva gyászos barlangokban;
Hideg Tetemivel homályos halmokban.
Hives árnyékában jeles érdeminek
Pihenjen örökig helyén tsendefségnek.
Ditsőségre méltó, 's vig emlékezete
Légyen hív, és buzgó szívünkre ki-metzve,
Dírséretes Neve hűs sirba ne szálljon.
Zöldes koszorúja nálunk ne száradjon.
Ti pedig bús szemünk keserű patakra
Fakadjatok még nem illy keserves napra,
Találván fényetek el-álja az Halál,
Ki választás nélkül mindeneket kaszál.
De mit jajgatok illy lágy afszzonyi módra?
Virittson már ortzánk szép rófa-pirosra.
Könyvet ne hullafson harmatozó szemünk,
Mert édes örömet kezd érni bús szívünk.
Lám mosolygó Titán Parnaszus' Hegyének
Ragyogó ékeit nemzatte helyének.
Szabó Dávid, Rájnisz, Pétréli, és Mólnár,
Révai, és több Dífek, mellyek által immár
Meg-avúlt gyászszábúl kezd népünk derülni;
Kezjed tehát Magyar szemed' meg törülni.

---

*Edgy Fritska, mellyet a' szép Vénus tzipellőjében
is hibát talált Mómus, némelly Magyar Mú-
sáknak adott.*

Ujjajdan az Orféus jól hangzó versére,
Még a' folyó víz-is vízfa-felé tére.
Nász-is meg-győzte a' durva Gétákat,
Midőn köztök mondott szív győző Strófákat;
Sőt az Istenek-is mint szám-ki-vetettek,
A' ki üzött Nász társaivá lettek;

Mint-

Minthogy verfeiert annyira szerették,
 Hogy a' számkivetést érte fel sem vették,
 Gyözi a' szép éfznek szép verfe az eget,
 'S űzi a' mennykövel terhesült felleget;
 Minthogy olly erő van a' Versben magában,
 A' minémü a' Vers-szerző Poétában,
 Az az, nem fél semmit a' menny-utó kötül;
 Mert az távól kerül a' kofzorús fötül.
 Szép dolog a' dolgot olly versekkel írni,
 Mellyek kő szívvel-is könnyen tudnak bírni;
 De ha erőszakkal rakjuk kalodába
 A' szókat, hogy már az menjen vers formába;
 Vagy, ha nagy dologba fog az alacsony éfz:
 Ugy a' pénz, 's a' posztó tsak haszontalan vész;
 Mert a' szép dolgot-is el-rontja a' mérték,
 Ha a' vers-szerzőben nints elmétség 's érték.
 Mikor alacsony éfzt mértékre szoritunk,
 Akkor, verset írván, tsak szót szaporitunk,
 Liszt lángból készüljön a' Múfa' értelme,
 Hogy azt kedvelhesse az Olvasó elme.
 Nézd Horváth, Pétzeli, Gyöngyösi irását;
 Ezek ejtik talpra a' versek folyását;
 Pootsnak-is olly remek éfzt láthatsz versébe,
 A' mellyért borostyán illene fejébe.
 Itt edgy tsepp tsorbája sem látszik az éfznek,
 Nints hibája a' hang-mértéknek, 's más résznek,
 De ezeknek fokban árnyékát sem érik,
 A' kik a' vers forát tsak tzérnával mérik; ?)

Kik

*) Edgy Debretzeni Sós nevezetü eszelős Poéta, nem tud-
 ván a' Vers íráshoz, tzérnával szokta vala azt mérni,
 hogy edgyik for a' másiknak mértékénél kisebb, vagy
 nagyobb ne legyen.

Kik ugyan Verfeket a' mértékre ütik ;
De a' mérték mellett, a' verset csak sűtik.
Nem illik az ilyen a' Magyar Músába :
Mihogy erőltetett, 's nem foly szabadjába.
Láttam a' minap-is olly Deák verfeket,
(Edgy emberről írta valaki ezeket)
Mellyek ha Cicero' fülébe jutnának,
Bizony kára lenne a' füle' dobjának.
Láttam mást-is, (ez szólt Komárom Várarúl)
De már annak verse nemes elmét árúl:
Ez, az arany időt csak hogy meg-nem gyözi;
Sőt némellyek szerént, fokkal-is előzi.
Azt mivelje ki ki, a' minek mestere,
'S ne fogjon ollyanhoz, mellynek nem embere;
Mert másként úgy járhat a' mint az eb jára.
Mikor követtséget vállala magára. *)
Nem leszsz *Mercurius* minden bolond fábúl:
Sem Solyom, vagy Ráró a' bagoly fiábúl:
Nem szűlt a' természet mindent Poétának,
A' ki e' szép nevet szeretné magának.
A' kinek erében lassan mászkál véri,
Az, a' nagy dolgoknak árnyékát sem éri.
Gyenge szappanos kö leszsz a' gyémánt köbül,
Ha az azt rajzoló vers jönü gyenge főbül.
Ha a' rosz vers-szerző a' napot ditséri,
A' fényes nap, a' hód' világát sem éri.
De, ha jó Vers-szerző akad a' végére,
Úgy, a' hód-is fel-hág a' nap szépségére.
Tűz, ülö, 's kalapáts kell a' vas munkához,
Jó dolog, 's jó elme a' Magyar Músához.

A' ki

*) — Totam concacavit Regiam. Vid. Aesop.

A' ki gyász színt akar öltözni magára,
 Keféje-is légyen tisztogatására. *)
 Ti pedig Gyöngyösi, Horváth, Poots, Pétzeli.
 Kikben Apolló-is maga kedvét leli,
 Sokáig éljete! 's a' verset írjátok,
 Ezt izeni tölem két Hazánk hozzátok;
 Mert a' ti versetek olly erővel bírnak,
 Hogy, ha sírtok, mások utánatok sírnak;
 Ha nevettek, más-is nevet habortával.
 Ah! melly szép, így bírni két Magyar Hazával.

Szóról szóra, Kommáról Kommára nyomtatott.

5. Móf. 12, 32.

* * *

Értésére esvén egy Erdélyi Supplicánsnak Bétsben, hogy 8. Májusban bé érkezet volna az uj Erdélyi Gubernator Szebenben: ilyen köszöntő Verseket monda el egy ora mulva egy M. O-*R ferendarius* Ur előtt, melyeket nyomtatásra kívánt küldeni.

Erdély hogy Erdélynek miolta mondatott
 Külömb Királyoktól eddig meg tartatott
 Fő Kormányozoktól híven igazgatott
 Illy Gubernatora neki nem adatott:

Tud-

*) Ez a' Belgáknak szokott köz-mondások; mellyel tsaknem azt akarják jelenteni, a' mit a' Magyarok így adnak elő: eb—ar a' varga bőr nélkül.

Tudnillik *Groff Bánffi* ki nagy tanoltsággal
Tündöklik, és tellyes minden okossággal
Szeretteti magát bir tsak igassággal
Mert nem volt nem is lesz párja valosággal.

Második Bánffi Györgyt Gubernátorságra
Második Nagy Joseff Felső Tanátsságra
Felemelte, s' tette illyen Méltoságra
Méltán mert született halmos okosságra.

Ritka példa à ki illy Iffjuságába

Ment volna anyira maga Országába
S' jobban el járt volna Fő Méltóságába
Példásab, és hiveb let volna dolgába

Láttzik Fejedelmi ágybol Születése

Ismérszik nagy *Nemből* let neveltetése
Barcsai és Bánffi Házba rengetése
Nagy vérből, s' ágbol lön léte, s' eredése

Szebenben Majusnak nyoltzodán érkezett

Minden rendbélinek nagy örömet szerzett
Musika, dob-síp közt város Zengedezett
Csak ötett kívánta látni minden Nemzett

Áld meg hát *Ur Isten* Ez Nagy-Nemzetü-vért

Ad meg továbbraif mit tölled *Hazánk* kért
Hogy végre *Császártol* nyerjen Fejedelmi bért
Arany Báránt-Lántzot fok hiv-Érdemiért.

*

*

*

(*Kinek millyen süvege van, ollyannal köszön.*)

Uta a' tudós Magyar Világnak a' Magyar *Henriás*-
 ról tett minden dítseretes ítéletét ide akarnám
 íktatni, meg-tsalnám magamat; mert fok leveleink
 telnének-bé azzal, 's talám annak inkább szemérmes,
 mint dítsereten kapó érdemes Írója-is meg-neheztelne
 érette; azért tsak edgy Erdélyi Tudósnak a' napok-
 ban vett ítéletét télfzem ide szóról szóra.

N. Enyed. „A' *Zayr* és a' *Henriás* itt szerte
 félllyel nagy gyönyörűséggel olvastatik. A' mi nagy
 érdemű Superintendensünk T. T. *Eperjesi Sigmond*
 Úr el-olvásván a' *Henriást*, azt az ítéletet tette ról-
 la: *Pézteli meg-halhat ezzel a' Munkájával, ha töb-
 bet nem ír-is.* Az ítélet fontos, és igaz; de a' mel-
 lett mind ökögyelme, mind mi minyájan, kik a' Ma-
 gyar nyelvünket 's nemzetünket szeretjük, szívesen
 kívánnyuk, hogy adjon az ÚR azon T. Férjfiúnak ál-
 landó egészséget, 's hoszszú életet, és fegéllye több
 ilyen szép és hafzuos munkáknak a' közönség eleibe
 való botsáttására.“

K ö n y v - K ó t y a v e t y e.

Ezen hónapnak 4-dikén a' Pesti Univerfitás Bi-
 bliotékájában mintedgy 2 ezer könyvek tétettek va-
 la-ki kótyavetyére; melly könyvek között igen régi
 és ritka Könyvek-is találtattanak, mint p. o. *Acta*
Sanctorum Bollandi — *Corpus Historiae Byzanti-*
nae 's t.

